

Amnistia fiscala 3.0 – noi facilitati acordate contribuabililor, alte incertitudini

Autoritațile române continua sa adopte masuri, ca raspuns la evoluția imprevizibila a pandemiei de COVID-19, cu scopul de a oferi contribuabililor pârgurile necesare pentru a preîntâmpina acumularea de noi datorii la bugetul de stat sau pentru a temporiza plata datoriilor scadente. În acest context a fost adoptata Ordonanța de Urgența a Guvernului nr. 19/2021, care instituie o noua amnistie fiscala, bine-venita pentru mulți contribuabili afectați din punct de vedere financiar de criza generata de pandemie. Însa nici de data aceasta autoritațile nu au reușit sa elaboreze un act normativ suficient de clar, astfel încât sa poata fi aplicat în practica fara întrebări suplimentare.

Seria recenta a amnistiilor fiscale a fost deschisa de OG nr. 6/2019 și continuata cu OUG nr. 69/2020, iar acum a aparut cea de-a treia ordonanța pe aceasta tema, în mai puțin de doi ani. În linii mari, noul act normativ vizeaza prelungirea termenelor pâna la care contribuabilii pot întreprinde demersurile necesare pentru a beneficia de facilitati instituite anterior, însa conține și o noua varianta de amnistie fiscala, care poate avea implicații practice deosebite.

Extinderea perioadei în care debitorul poate solicita restructurarea obligațiilor bugetare

Restructurarea a fost prevazuta, inițial, de Ordonanța Guvernului privind instituirea unor facilitati fiscale nr. 6/2019 și vizeaza posibilitatea contribuabililor de a beneficia de eșalonari la plata, anularea unor accesorii sau chiar a unei cote de maximum 50% din principal pentru anumite obligații restante la data de 31 decembrie 2020.

Prin noua ordonanța s-a decis atât extinderea perioadei în care debitorul poate sa depuna notificarea pentru a beneficia de aceasta facilitate, respectiv pâna la data de 30 septembrie 2021, cât și prorogarea termenului maxim în care acesta poate transmite organului fiscal competent solicitarea de restructurare, împreuna cu planul de restructurare și testul creditorului privat prudent, respectiv pâna la data de 31 ianuarie 2022.

Totuși, dincolo de generozitatea noilor termene, sunt doua aspecte la care contribuabilii trebuie sa fie atenți. Cei care au depus deja notificarea privind intenția de a beneficia de restructurare pâna la 29 martie 2021 sunt obligați sa depuna cererea de restructurare pâna la 30 iunie 2021, pentru a evita începerea sau continuarea executarii silite. Depunerea unei noi notificari, înainte sau dupa 30 iunie 2021, nu atrage dupa sine suspendarea executarii silite (doar depunerea solicitarii de restructurare are acest efect). Al doilea aspect la care debitorii trebuie sa fie atenți este ca cei care depun notificarea privind intenția de a beneficia de restructurare dupa data de 29 martie 2021 sunt obligați sa depuna cererea de restructurare în termen de șase luni de la depunerea notificarii, pentru a evita executarea silite.

Cele doua precizari de mai sus pot genera confuzii, din cauza faptului ca sunt tratate de sine statator în cadrul

OUG 19/2021, și nu ca o modificare expresă a OG 6/2019. Practic, în lipsa coroborării celor două acte normative, există riscul ca un contribuabil să fie executat silit doar pentru că nu a fost atent la o serie de clarificări care influențează în mod direct OG 6/2019, dar nu se regăsesc în acest act normativ.

Rambursarea TVA cu control ulterior

Pentru a contracara lipsa de lichidități și ținând cont de nevoia acută de a reintroduce în circuitul economic sumele solicitate la rambursare de actorii economici, guvernul a prorogată termenul prevăzut pentru rambursarea TVA cu control ulterior până la data de 31 ianuarie 2022.

Noi termene pentru anularea accesoriilor restante la 31 martie 2020

Anularea obligațiilor fiscale accesorii restante la 31 martie 2020 este prevăzută de Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 69/2020 pentru modificarea și completarea Codului fiscal, precum și pentru instituirea unor măsuri fiscale. Aceasta a fost, de asemenea, modificată de OUG 19/2021, astfel ca debitorii interesați pot depune cererea de anulare a obligațiilor accesorii până la data de 31 ianuarie 2022 inclusiv. În caz contrar, vor pierde acest drept. Termenul prevăzut anterior pentru depunerea la organul fiscal a acestei cereri era 31 martie 2021, astfel ca celor interesați li s-a oferit un răgaz considerabil.

Cu ce difera amnistia numărul trei de cele anterioare?

Conform expunerii de motive, executivul și-a sumat obiectivul de a stimula conformarea la plata a contribuabililor, dar și de a revitaliza activitatea economică a acestora. În acest sens, a decis extinderea posibilității contribuabililor de a beneficia de anularea obligațiilor fiscale accesorii aferente obligațiilor principale restante la data de 31 martie 2020 și stabilite în urma unei inspecții fiscale în curs la data intrării în vigoare a OUG 19/2021 (respectiv 29 martie 2021) sau începute până la 31 ianuarie 2022.

Pentru a beneficia de aceasta din urma facilitate, debitorul trebuie să îndeplinească simultan două cerințe: diferențele de obligații bugetare principale stabilite prin decizia de impunere emisă în urma inspecției fiscale sunt stinse conform regulilor și în termenul prevăzut de Codul de procedură fiscală, iar cererea de anulare a accesoriilor trebuie depusă până la data de 31 ianuarie 2022, respectiv în termen de 90 de zile de la comunicarea deciziei de impunere (dacă acesta se împlinește după 31 ianuarie 2022).

Cu siguranța măsura este bine-venită, însă, prin comparație cu amnistii anterioare, maniera sumară de reglementare risca să ridice o serie de probleme serioase în practică. Spre exemplu, textul nu stabilește în ce termen și ce procedură ar trebui să urmeze organul fiscal pentru soluționarea cererii de anulare a accesoriilor. Nici în prezent organele fiscale nu respectă termenele scurte de doar cinci zile în care ar trebui să răspundă notificărilor și cererilor de amnistie. Cu toate acestea, contribuabilii au un temei legal și un orizont de timp la care se pot raporta pentru a semnala tergiversarea soluționării cererilor și, eventual, pentru a demara un litigiu.

În plus, un risc major care reiese din maniera sumară de redactare privește tocmai situația accesoriilor până la eventuala soluționare a cererii de anulare, având în vedere că principala condiție pentru a beneficia de amnistie constă în plata obligațiilor principale individualizate în decizia de impunere. Textul de lege nu precizează ce se întâmplă cu obligațiile fiscale accesorii anterioare datei de 31 martie 2020, respectiv cu cele ulterioare acestei date. În lipsa unei reglementări clare care să impună suspendarea executării silite a acestor accesorii în cazul depunerii cererii de amnistie, aceste datorii ar putea fi executate silit, în ciuda scopului declarat al actului normativ.

Pentru a evita un astfel de risc, debitorul ar trebui să achite accesoriile în același termen cu obligațiile principale și, după soluționarea cererii de amnistie, ar putea solicita rambursarea accesoriilor. Totuși, o astfel de abordare contravine scopului declarat de Guvern în expunerea de motive, astfel că ar fi necesar un ordin emis de Ministerul

Finanțelor Publice care sa instituie o procedura favorabila debitorilor.

O alta varianta ar fi ca procedura de aplicare a amnistiei prevazute de OUG 69/2020 sa se aplice și în cazul celei reglementate de OUG 19/2021, însa aceasta analogie nu se poate face în lipsa unei dispoziții legale exprese în acest sens.

Așadar, ramâne de vazut daca și în ce masura noua facilitate acordata contribuabililor își va atinge scopul sau daca va da naștere unei noi stari de incertitudine.